KOMUNIKAT

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

No 52 30. czerwca 1944 W.P. Rok VI.

I. SPRAWY POLSKIE.

Nalot amer. na Drohobycz dn. 26.VI. miał przebieg nast: o godz. 11-tej przed południem zrzucono na tereny rafinerii paczki z herbatą i słodyczami, do których przyczepione były ulotki, zapowiadające nalot na godz. 15-tą i wzywające robotników do opuszczenia terenu rafinerii "Polmin". Dyrektorzy niem. nie pozwolili robotnikom na opuszczenie zakładów pod grozą kary śmierci, obstawiając gestapowcami cały teren. Doszło nawet do aresztowań wśród stawiających opór robotników. Około godz. 15-tej nadleciały 2 samoloty, które zrzuciły 5 dymnych świec, oznaczając przy ich pomocy teren, który miał zostać zbombardowany. Bomby wydzieliły czarny, wąski dym strzelający pionowo w górę. W kilka minut później nadleciały 3 klucze samolotów w formie litery V, lecące widłami naprzód. Środkowy klucz tworzyły bombowce amer., boczne myśliwce ubezpieczające. Nastąpiły gwałtowne eksplozje, wystrzelił w górę czarny słup dymu na wysokość kilku tysięcy metr., kolejno następowały wybuchy wszystkich zbiorników. W ciągu 5 minut cała rafineria nafty "Polmin" wyleciała w powietrze. Straty w ludziach wg. jednych relacji wynoszą 350 zabitych, wg. innych 600, a nawet 800. Tego samego dnia bombardowana była Bratysława.

Senator Scottt Lucas ze Stanu Illinois oświadczył w Waszyngtonie 24.VI. "stosownie do miarodajnych informacji Polska Armia Krajowa rozwija b. ożywioną działalność. Polacy w Kraju wypełniają całkowicie zadania, zmierzające do pokonania śmiertelnego ich wroga. Potwierdzają to, sami Niemcy przez stosowanie terroru, łapanki, wywożenia, rejestrację, rekrutację do policji posiłkowej. Fakty te, stanowią najwyższe uznania dla naszych pol. przyjaciół. Słowa prez. Roosevelta o podziwie dla Narodu Polskiego, są wyrazem opinii całego narodu amer. Polska po wojnie zajmie należne jej miejsce."

Naczelny Wódz gen. Sosnkowski stwierdził w czasie kilkudniowych manewrów w Szkocji znakomity poziom wyszkolenia i doskonałą współpracę wszystkich rodzajów broni. Naczelny Wódz odbył 27.VI. inspekcję frontu w Normandii. Inspekcji wybrzeży dokonał gen. Sosnkowski na kontrtorpedowcu "Błyskawica", poczym spędził kilka godzin na froncie bryt. i przeprowadził konferencje z dowódcami.

W słynnym dywizjonie warszawskim 303 odbyła się uroczystość wręczania odznak dywizjonu 3 amer. oficerom, którzy w 1920 r. służyli w lotnictwie pol. jako ochotnicy. Dziś jeden z nich w stopniu generała jest dowodzącym 9-tą armią lotniczą amer.

Z pierwszego ukończonego lotniska alianc. w Normandii przemawiał najstarszy weteran lotniczy wśród lotników aliianc. polski lotnik, który zestrzelił w tej wojnie pierwszy samolot niem. we wrześniu 1939 r. Lotnik pol. oświadczył, że czuje się dumny i szczęśliwy, że doczekał się tych dni, w których wojska alianc. stanęły znów na kontynencie europ. Lotnictwo sprzym. zniszczyło i rozbiło fortyfikacje niem., umożliwiając lądowanie, a tam gdzie jeszcze walki trwają, będzie prowadzony niszczący atak aż do zupełnego zdruzgotania wroga. Lotnicy pol. biorący udział w akcji płacą teraz Niemcom za wrzesień 1939 r., za Westerplatte, za Warszawę, Kielce, Radom, za tysiące pomordowanych niewinnych ofiar. Nad Niemcami dokonywany jest obecnie sąd, sąd sprawiedliwości. Zwracając się do Kraju powiedział lotnik: "czekajcie! to już niedługo potrwa!" Przemówienie pol. lotnika podane było we wszystkich językach, przyczem zaznaczono, że przemawiający posiada najwyższe i największą liczbę odznaczeń wśród wszystkich lotników alianc.

26.VI. eskadra samol. pol., powracająca z działań w Normandii, pod dowództwem mjra Skalskiego, napotkała 50 myśliwców Foke Wulff. W wyniku bitwy zniszczono 6 samol. niem. na pewno, 4 prawdopodobnie, 2 uszkodzono. Polacy stracili jeden samolot. Mjr Skalski sam strącił 2 samol. niem. Podpułkow. lotnictwa amer. Gabrecki, Polak zestrzelił dotąd 27 samol. niem. Ppłk. Gabrecki dzierży łącznie z majorem Jahnstonem, rekord zestrzelonych niem. samol. w 8-mej am. armii lotniczej, stacjonowanej w W. Brytanii.

II. SPRAWY NAJWAŻNIEJSZE.

Cherbourg i Witebsk są w jednakowej odległości od Berlina i padły tego samego dnia. Pierwsze zdjęcia z

Cherbourga pokazują platformy betonowe długości 700 mtr. szer, 500 stóp, o ścianach 50 stóp dług. Niemcy dokonali szeregu zniszczeń w porcie, wysadzając urządzenia portowe i zatapiając u wejścia do portu statki dla zablokowania. "Times" pisze: "gdy Cherbourg będzie mógł chłonąć i wysyłać to wszystko, czego może mu dostarczyć Anglia, Montgomery pokaże, co się robi rozporządzając odpowiednią maszyną wojenną. Tureckie pismo "Vatan" podaje: w Cherbourgu rozgrywa się tragedia podobna do Stalingradu. Posiadać będzie ona równie ważkie konsekwencje. Po zdobyciu Stalingradu, Rosjanie poszli kilkaset kilometrów naprzód, po zdobyciu Cherbourga Alianci też runą naprzód. Stalingrad oznaczał klęskę Niemców na Wschodzie, Cherbourg na Zachodzie.

Korespondenci amer. i ang. z Moskwy donoszą, że klęska niem. na Białorusi osiągnęła rozmiary katastrofalne. Major Grewey z Moskwy donosi, że wojska niem. zostały nie rozbite, ale dosłownie posiekane w sieczkę, padła najpotężniejsza linia fortyfikacyjna na wschodzie tzw. linia Faterland-Witebsk-Mohylow-Żłobin. Klęska obecna przerosła wszystko, co dotychczas zaszło na froncie wschodnim. "Times" donosi, że klęska niem. jest tak bezwzględna, że większość d-ców niem. na froncie białoruskim walczy już na własną rękę bez ogólnego kierownictwa.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHÓD: Cherbourg został ostatecznie zajęty 27. VI. Gen. Schlieben, d-ca Cherbourga dostał się do niewoli. On i kontradmirał Haenecke d-ca morski w Normadii wydali rozkazy, aby walczono do ostatka, grożąc rozstrzelaniem tym, którzy chcieliby się poddać. Sami jednak przebywali w niezwykle mocnym tunelu i poddali się z 800 ludźmi załogi. Gen. Schlieben [illegible] dlaczego nie potrafił utrzymać południowej linii Cherbourga prosił, aby wolno mu było uchylić się od odpowiedzi. Również komendant miasta dostał się do niewoli. W ten sposób liczba wziętych generałów wzrosła do 8-miu. Liczba jeńców na półwyspie Cotentin sięga do 40-tu tysięcy. Straty Aliantów w Normandii wynoszą 43 tysiące, w tym straty ang. 13.450, am. 24 tys., kanad. 2.550. Straty Niemców w Normandii w zabitych, rannych i jeńcach wynoszą 70 tys. 27. VI. zapanował w Cherbourgu zupełny spokój. 27. VI. przybył do portu specjalny konwój, który zajął się przyprowadzeniem portu do stanu użyteczności. Wg. komunikatu Komendy Sprzym. zdobycie Cherbourga oznacza koniec II-giej fazy inwazji. Gen. Bradley oświadczył, że wojska am. zajęły Cherbourg. Gen. dumny jest, że może powiedzieć Francji: "oto pierwsze miasto, które wam zwracamy." Teraz toczy się wielka bitwa koło Tilly. 26. VI. o 7-mej 30 min. tysiące dział ang. otwarło ogień zaporowy. Klin ang. w rejonie Tilly-Caen powiększa się. Alianci sforsowali rzekę Odon. Droga Boccage-Caen znajduje się w rękach ang. Caen jest okrążony. 28. VI. oficjalnie ogłoszono, że w Normandii operuje 12 dywizji aliance. Niemcy czynią przygotowania do ewakuacji Paryża. 26. VI. 750 bombowców bombardowało rafinerie i fabryki samolotów pod Wiedniem. W nocy RAF atakował Getyngę. 26. VI. w dzień 750 bombowców atakowało rafinerie nafty pod Budapesztem i w Brod w Jugosławii. 28. VI. 500 bomb. amer. bombardowało dworce przetokowe i rafinerie pod Bukaresztem. Nocą 1000 bomb. ang. atakowało wyrzutnie bomb latających w północnej Francji zwłaszcza Vers i Vitry.

POŁUDNIE: 26. VI. zajęto Piombino. Pancerne kolumny zbliżyły się do Sieny. Na wybrzeżu adriatyckim przekroczono rzekę Chienti i wojska al. znalazły się 30 klm. od Ancony. 5-ta armia zajęła Roccostrada, Montieri, dochodząc 15 klm. powyżej Piombino, oraz San Vincento, 50 klm. od Livorno. 8-ma armia zajęła 27. VI. Chiusi i Castiglione del Lago. W północnych Włoszech wybuchło ogólne powstanie. We Florencji toczą się walki uliczne, również w Genui. Na południe od Florencji wojska ang. zdobyły 2 ważne wzgórza. Prem. Churchill oświadczył 27. VI., iż straty ang. od chwili lądowania na Sycylii wynoszą 73 zabitych, rannych i wziętych do niewoli, straty kanad. wynoszą 11 tys., straty am. 72 tys. Starty niem. w ciągu 41 ostatnich dni we Włoszech wynoszą od 80-100 tys. zabitych. Ofenzywa niem. podjęta na wielką skalę w Chorwacji załamała się. "Gazette de Lausanne" donosi, że chory Mussolini przewieziony został do Niemiec.

WSCHÓD: W ciągu 24. i 25. VI. padło na froncie wschodn. ponad 10 tys. Niemców. "Prawda" z 26. VI. stwierdziła: Niemcy stoją na progu katastrofy". Bolszewicy zacieśnili pierścień dookoła 5 dyw. niem. koło Witebska.

Stalin doniósł w rozkazie 27.VI.o zdobyciu Orszy.5 dywizji a to,4,197,206, 246 dywizji piechoty i 6 dywizji spadochronowe zostały 27.VI.zlikwidowane k.Witebska.Padło ponad 20 tys.zabitych, ponad 10 tys.poddało się.W kierunku na Lepel zajęto 200 miejscowości,w tym Czaszniki,70 klm.od granicy pol. na połudn.-zach.od Witebska.Wojska posuwające się na Mińsk zajęły 27.VI. 350 miejscowości,w tym Bobr na linii kol.Orsza-Mińsk,75 klm.za Orszą a 125 klm.od Mińska.W rej.Mohylewa zajęto 300 miejscowości m.in.Kopyś,dochodząc do wschod.brzegu Dniepru na całej długości od Orszy do Bychowa i przekraczając go na północ i południe od Mohylowa.Wojska gen.Rokosowskiego posuwając się b.szybko w rej.Bobrujska zajęły 27.VI.600 miejscowości, w tym Łamy 5 klm.na połudn.zachód od Bobrujska,Głusza,30 klm.na zachód od Bobrujska,Głusk 45 klm.na połudn.zachód od Bobrujska,Krasnyj Bereg między Żłobinem a Bobrujskiem,przerywając linię kol.Bobrujsk-Mińsk i rozpoczęły walki na przedmieściach Bobrujska.Na południowy zachód od Bobrujska otoczono resztki 5 dywizji niem.Nastąpiło połączenie oddziałów z nad rzeki Ptyczy z wojskami uderzającymi ze Wschodu, które przeszły Berezynę.Armia sow. rozpoczęła atak na drugą linię obronną niem.Połock-Borysów-Bobrujsk.Pierwszy rozkaz Stalina z 28.VI.donosi, że wojska gen.Zaharowa sforsowały Dniepr na szer.120 klm.i zajęły Mohylew,oraz Szkłów na północ i Bychów na południe od Mohylewa.Drugi rozkaz Stalina z tegoż dnia podaje o zajęciu Józefowicz przez wojska gen.Rokossowskiego.Józefowicze leżą 40 klm.na płn. zachód od Bobrujska.Na tyłach wojsk niem.działa 100 tys.armia partyzantów. Winterton donosi:armia sow.od 22.VI. odbiła już 40 tys.km² i 5 tys. miejscowości.Lotnictwo sow.bezustannie atakuje wojska i linie niem.w rozmiarach dotąd niestosowanych przez armię czerwoną.Komunikat sow.z 28.VI. donosi,że wojska sow.zajęły Lepiel, 40 km.od granicy pol.,na południe od Połocka.W kierunku na Mińsk zajęli bolszewicy Krupki na lini kol.Orsza-Mińsk,Krugłoje 50 km.na połudn.zach. od Orszy,Starosielje,Chołopienicze 95 km.na zachód od Orszy oraz 400 miejscowości w tym Kostrycę,13 km.na północny wschód od Borysowa.Na odcinku Mohylewa zajęto 450 miejscowości,łamiąc drugą linię obronną niem. 12-ta dywizja została rozbita,a jej d-ca gen.Bammler dostał się do niewoli,podobnie jak gen.Ermannsdorf komendant Mohylewa.W rej.Bobrujska zajęte zostały prócz Józefowicz i Kliczów na linii kol.Mohylew-Józefowicze,Staryje Dorogi 65 klm.na zach. od Bobrujska oraz 200 miejscowości.

Między jeziorami Onega a Ładoga wojska sow.w ciągu 24 godz.poszły naprzód o 35 klm.

DALEKI WSCHÓD: Komenda floty am. w Pearl Harbour donosi 26.VI.,że straty jap.w czasie operacji od 10-23.VI.wyniosły:zatopionych 30 okrętów,prawdopodobnie jeszcze 2 dalsze,uszkodzonych 51 okrętów,zniszczonych 747 samolotów.Lotnictwo am. zaatakowało wyspy Bonin i Wulkan, położone między Marianami a wyspami japoń.Połowa wyspy Saipan znajduje się w ręku amer.Wojska ang.opanowały Madang w płn.Birmie.Baza jap. w Hon Sabai na N,Gwinei została zajęta przez wojska amer.

IV.RÓŻNE.

Jeden z dzienników am."Christians Monitor umieścił reportaż zatytułowany " z Polakami we Włoszech",w którym m.in.pisze:"postawa bojowa doskonała.Polacy są przy tym mistrzami w maskowaniu sie.Posiadają oni głęboką kulturę europ.,która sięga jeszcze w ubiegły wiek,do dziś bowiem całują kobiety w rękę. Kościółki wiejskie są zawsze przepełnione polski i żołnierzami."Polacy są najbardziej religijnym narodem jaki zdarzyło się sprawozdawcy spotkać.Polska pieśń ludowa jest b.bogata.Polacy lubią śpiewać,gdy się ich kilku zejdzie zaraz zaczynają nucić pieśni.

Moskwa donosi na podstawie informacji szwedzkich,że do Krakowa przybył minister uzbrojenia Speer dla przeprowadzenia ewakuacji przedsiębiorst niem.w Polsce zagrożonych obecnie bombardowaniem.

27.VI.minęło 10 lat od śmierci Marii Curie Skłodowskiej.3 studentów pol.otrzymało w tych dniach dyplomy na uniwersytecie w Beirucie.

'Wolna Polska' zamieszcza artykuł

prof. Langego, w którym stwierdza on, że wkrótce armia pol. w ZSRR stanie się centralnym punktem wydarzeń politycznych. Armia ta liczy obecnie 100 tys. żołnierzy i będzie się szybko powiększać i wg. przewidywań jej d-cy, osiągnie z końcem wojny milion żołnierzy.

Gen. Colins d-ca 5-go korpusu am., który pierwszy wszedł do Cherbourga, wywiesił własnoręcznie sztandar francuski w pierwszym uwolnionym porcie Francji. W fortach Cherbourgu znaleziono ogromne zapasy materiałów wojennych, amunicji, żywności, wystarczających na miesiące walki. Niektóre z umocnień miały do 70 mtr. głębokości.

Komentator wojskowy BBC podaje 4 przyczyny zwycięstwa pod Cherbourg i klęski Niemców: 1/ Eisenhower góruje nad Rommlem talentem wojskowym i organizacyjnym, 2/ po stronie aliantów jest obfitość materiału wojennego, 3/ po stronie aliantów jest przewaga na morzu i w powietrzu, 4/ żołnierz aliancki góruje klasą nad żołnierzem niem. Niemcy stracili ostatnią szansę wzięcia inicjatywy w swe ręce i zepchnięcia inwazji do morza. Tracąc Cherbourg przegrali Niemcy wojnę. Zdobycie Cherbourga przez wojska amer. wywołało kolosalny entuzjazm w Ameryce.

Tomas Cadett w komentarzu radiowym mówił: "jest to drugie wielkie zwycięstwo po inwazji. Zdobycie Cherbourga przewyższa naszą klęskę pod Dunkierką. My uratowaliśmy wtedy trzon naszej armii, Niemcy zas nie wyjdą z Cherbourgskiego worka. Morze było wtedy i jest dzisiaj nasze. Wtedy było nam ratunkiem, dziś darzy nas zwycięstwem. Cokolwiekby się mówiło o współczesnej broni, Cherbourg wydarły Niemcom okręty, istota naszego życia. Radzę słuchaczom, by zawsze mieli przed oczyma wszystkie pola bitew, na których wygrywa się wolność dla świata. Cherbourg, Piombino, Witebsk, Saipan. Gdybym był Niemcem i chciałbym dokuczyć rodakowi, którego nienawidzę, kupiłbym mu mapę."

Z ostatniej chwili: 2 rozkazy Stalina donoszą, 29. VI. o zajęciu przez wojska sow. Petrozawodska, stolicy republiki Karelo-fińskiej, przyczym cała murmańska linia kol. od Leningradu po Murmańsk znajduje się w rękach sowiec. oraz Bobrujska przez wojska gen. Rokossowskiego. Ukończono likwidację kotła pod Bobrujskiem, 18 tys. Niemców poddało się. Oddziały Rokossowskiego posuwające się wzdłuż linii kol. Bobrujsk-Mińsk znajdują się o 50 klm. od Mińska. Na zachód od Mohylewa zajęte zostały Bielenicze. Wojska gen. Czerniąhowskiego, idące wzdłuż linii Orsza-Mińsk są o 70 klm. od Mińska. Na południowy zachód od Połocka zajęto Wetrino na linii kol. Połock-Mołodeczno, 10 klm. od granicy pol. Gen. Rokossowski mianowany został marszałkiem.

Wojska bryt. od chwili rozpoczęcia ataku posunęły się o 12 klm. od Tilly. Na północ od Caen wojska bryt. podjęły nowe natarcie. Wszystkie mosty na Loarze od Orleanu do wybrzeża zostały zniszczone.

28. VI. w nocy RAF bombardował rafinerie syntetycznej benzyny w Bohlen k. Lipska oraz zakłady lotnicze w Ascherslebem i Oscherslebcn. Tej nocy bombowce ang. z Italii bombardowały port rumuński w Giurgiu.

29. VI. samoloty alianc. atakowały stacje kol. na przestrzeni od Nantes po Chartres.

Wg doniesień fińskich gen. Dietl, d-ca wojsk niem. w Finlandii i gen. płk. Jodl szef sztabu generalnego zginęli w Laplandii w czasie katastrofy samolotowej. Brak potwierdzenia przez Niemców tej wiadomosci.

Gen. Eisenhower odbył w bież. tygodniu ważną konferencję z prem. Churchillem, w której wzięli udział wszscy d-cy alianccy na zachodzie.

Gen. Keitel szef sztabu armii niem. przybył do Helsinek.

Ostrzeżenie dla rybaków zostało przedłużone do 6. VII., lecz ograniczone do rejonu od franc. portu Bayonne po wyspy fryzyjskie.

Wg. Ankary Ribbentropp miał przyrzec Finlandii 9 dywizji i 500 sam. Ankara podaje, iż Goering miał zostać mianowany d-cą obrony Rzeszy. Org. Todt miała przystąpić do rozbudowy umocnień fortyfikac. na terenie Niemiec właściwych.

"Izwiestia" piszą, że po zajęciu Mińska wojska sow. pójdą po trasie Brześć litew.-Warszawa do Berlina.

Na fundusz prasowy złożono w zł: Lwowianka 50, Oli 30, XY 20, Skarabeusz 25, Brzoza 10, Kopytko 20, Tusia 8, Byk 50, Plomba 25. Specjalny: Jock 500, Piątka 60, Szczygieł 60.

00-00